

Sygn. akt: IV U 906/19 **UZASADNIENIE**

Decyzją z (...) Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, działając na podstawie art.15c w związku z art.32 ust.1 pkt 1 ustawy z 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz na podstawie otrzymanej z IPN informacji nr (...), od dnia (...) ponownie wyliczył wysokość emerytury T. R. na kwotę 2 069,02 złotych brutto miesięcznie. Do decyzji załączono dodatek określający wysługę uwzględnioną do ustalenia wysokości emerytury, z którego wynika, że do ustalenia wysokości emerytury od (...) z wysługi przyjętej do ustalenia wysokości emerytury wyłączono okres określony w art.13 b w/w ustawy jako liczony po 0,0% przypadający od (...) do (...), tj. w wymiarze 8 lat i 4 miesiące (decyzja z (...) o ponownym ustaleniu wysokości emerytury wraz z załącznikiem określającym wysługę i informacją IPN o przebiegu służby z (...)).

Odwołanie od w/w decyzji z (...) ustalającej od (...) wysokość emerytury, złożył ubezpieczony T. R. zaskarżając ją w całości. Ubezpieczony zarzucił powyższej decyzji naruszenie prawa materialnego ,tj.:

1. art.2 Konstytucji RP poprzez wydanie decyzji na podstawie ustawy sprzecznej z zasadą praworządności, z zasadą demokratycznego państwa prawa i zasadą ochrony praw nabytych,

2. art.10 Konstytucji RP poprzez wydanie decyzji na podstawie ustawy sprzecznej z zasadą podziału i równowagi władzy ustawodawczej, władzy wykonawczej i władzy sądowniczej,

3. art.30 Konstytucji RP poprzez wydanie decyzji na podstawie ustawy sprzecznej z zasadą ochrony godności człowieka,

4. art.31 ust.3 Konstytucji RP poprzez wydanie decyzji na podstawie ustawy sprzecznej z zasadą proporcjonalności,

5. art.32 Konstytucji RP poprzez wydanie decyzji na podstawie ustawy sprzecznej z zasadą równości wobec prawa i zakazem dyskryminacji,

6. art.42 ust.3 Konstytucji RP poprzez wydanie decyzji na podstawie ustawy sprzecznej z zasadą domniemania niewinności,

7. art.64 Konstytucji RP poprzez wydanie decyzji na podstawie ustawy sprzecznej z zasadą proporcjonalności przy ochronie prawa własności,

8. art.67 ust.1 Konstytucji RP poprzez wydanie decyzji sprzecznej z prawem do zabezpieczenia społecznego,

9. art.6 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności poprzez naruszenie prawa do rzetelnego procesu sądowego,

10. art.14 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności poprzez naruszenie zakazu dyskryminacji,

11. art.1 do Protokołu 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności poprzez wydanie decyzji na podstawie ustawy sprzecznej z zasadą proporcjonalności przy ochronie mienia zawartej w tym Protokole,

ponadto ubezpieczony zarzucił niewłaściwy tryb uchwalenia ustawy stanowiącej podstawę wydania zaskarżonej decyzji jako niezgodny z art.2, art.7, art.61 ust.1 i 2, art.95 ust.1, art.96 ust.1, art.104, art.106, art.109 ust.1, art.119 i art.120 Konstytucji RP.

Wskazując na powyższe ubezpieczony wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie mu emerytury w dotychczasowej wysokości (odwołanie od decyzji z (...)akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy – Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu stanowiska organ rentowy wskazał m.in., że decyzja(...) została wydana na podstawie art.15c w związku z art.32 ust.1 pkt 1 ustawy z 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin wprowadzonego do tej ustawy z dniem 1 stycznia 2017r. Zgodnie z art.15c ust.1 powyższej ustawy w przypadku osoby, które pełniła służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art.3b i która pozostawała w służbie przed 2 stycznia 1999r. emerytura wynosi 0% podstawy wymiaru za każdy rok służby na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art.13b i 2,6% podstawy wymiaru za każdy rok służby lub okresów równorzędnych ze służbą, o których mowa w art.13 ust.1 pkt 1, 1a oraz 2-4. Ponadto w art.15c ust.3 przewidziano obostrzenie, zgodnie z którym wysokość emerytury ustalonej zgodnie z ust.1 i 2 nie może wyższa niż miesięczna kwota przeciętnej emerytury wypłaconej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ogłoszonej przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Mając na uwadze powyższe regulacje oraz informację uzyskaną z Instytutu Pamięci Narodowej nr (...) z (...) o przebiegu służby ubezpieczonego na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art.13b w/w ustawy emerytalnej, organ rentowy dokonał ponownego obliczenia wysokości emerytury ubezpieczonego. Organ rentowy wskazał ponadto, że informacja o przebiegu służby sporządzona przez Instytut Pamięci Narodowej jest dla organu rentowego wiążąca. Nadto organ rentowy wskazał, że w obecnym stanie konstytucyjnym bezpodstawne jest stanowisko dopuszczające odmowę zastosowania przez sąd orzekający normy ustawowej ze względu na jej sprzeczność z normą konstytucyjną i orzeczenie bezpośrednio na podstawie regulacji konstytucyjnej. Stanowisko takie nie znajduje uzasadnienia w wyrażonej w Konstytucji zasadzie bezpośredniego jej stosowania (art.8 ust.2), ani w przepisie przewidującym podległość sędziego w sprawowaniu urzędu tylko Konstytucji i ustawom (art.178 ust.1 Konstytucji). Ogólne wskazania Konstytucji nie pozwalają bowiem na wydawanie na ich podstawie indywidualnych rozstrzygnięć, a przy tym sędzia, podlegając Konstytucji, nie jest zwolniony z podległości ustawie zwykłej. Dlatego właściwą drogą do rozstrzygnięcia wątpliwości co do zgodności z ogólną normą konstytucyjną szczegółowej regulacji ustawowej mającej zastosowanie w sprawie jest przedstawienie pytania prawnego Trybunałowi Konstytucyjnemu. Bezpośredniość stosowania Konstytucji nie oznacza kompetencji do kontroli konstytucyjności obowiązującego ustawodawstwa przez sądy i inne organy powołane do stosowania prawa, a tryb tej kontroli został bardzo wyraźnie i jednoznacznie ukształtowany przez Konstytucję zastrzegając powyższe do wyłącznej kompetencji Trybunału Konstytucyjnego (odpowiedź organu rentowego na odwołanie (...)).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony T. R. od (...)był funkcjonariuszem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. W okresie od (...)do (...) ubezpieczony pełnił służbę w (...) w S. (później (...) S.) początkowo na stanowisku referenta, a następnie starszego referenta techniki operacyjnej. Następnie w okresie od (...) do (...) ubezpieczony pełnił służbę w Samodzielnej Sekcji A (...) w S. na stanowisku referenta techniki operacyjnej (przebieg służby ubezpieczonego w okresie uznanym przez organ rentowy za okres służby na rzecz totalitarnego państwa – załącznik do pisma IPN z (...), akta służbowe ubezpieczonego). Wydział (...) A znajdowały się w strukturze Służby Bezpieczeństwa KWMO (później WUSW) w S.. W Wydziale (...) ubezpieczony pełnił służbę na różnych odcinkach pracy Wydziału (...). Pracował w biurze obsługi interesantów. Przyjmował wnioski o wydanie paszportów, paszportów służbowych. Przyjmując wniosek paszportowy od osoby indywidualnej ubezpieczony dokonywał wstępnej analizy wniosku paszportowego, sprawdzał, czy wszystkie rubryki kwestionariusza są wypełnione, po czym wniosek był przekazywany do dalszego załatwienia. W przypadku paszportów służbowych, o których wydanie występowały upoważnione do tego firmy np. E., D. delegujące pracowników do pracy np. w (...), krajach A., ubezpieczony dokonywał wstępnego sprawdzenia wniosku, w tym, czy z wnioskiem występuje uprawniony podmiot. Oprócz przyjmowania wniosków (...) w biurze obsługi interesanta ubezpieczony wydawał (...), które dawały prawo do przekraczania granic państw bloku wschodniego. Oprócz pracy

przy obsłudze interesantów, ubezpieczony wykonywał również czynności w (...) ,tj. w komórce, w której po przyjęciu wniosku paszportowego należało sprawdzić, czy dana osoba ma już założone akta paszportowe i czy miała już wydany paszport oraz czy możliwość przekraczania przez nią granic nie jest zastrzeżona przez sąd, prokuraturę, urząd skarbowy lub WKU. Kartoteka była kartoteką manualną. Po ustaleniu w kartotece, że osoba ma założone akta paszportowe, wniosek o wydanie paszportu był załączany do akt paszportowych i całość przekazywana była do (...), który podejmował decyzję co do wydania paszportu. Jeżeli wniosek o paszport był wnioskiem pierwszorazowym ubezpieczony zakładał akta paszportowe dla wnioskodawcy, nadawał im numer i całość przekazywał do decyzji (...). Funkcjonariusze Wydziału Paszportów przyjmowali ponadto oświadczenia w przedmiocie naruszenia przepisów celnych. Urzędy Celne informowały Wydział Paszportów m.in. o przewożeniu niedozwolonych przedmiotów lub niedozwolonej ilości określonych przedmiotów. Wydział Paszportów wzywał osobę, której dotyczyło zawiadomienie do złożenia oświadczenia co do powyższych okoliczności i oświadczenie to było przekazywane Naczelnikowi Wydziału do decyzji. Samodzielna Sekcja „A”, w której ubezpieczony pełnił służbę od (...) do (...) był sekcją szyfrów, której zadaniem było szyfrowanie i odszyfrowywanie wiadomości tajnych i poufnych, które nie mogły być przekazywane faksem lub dalekopisem. Zadaniem ubezpieczonego było sprawdzanie, czy w tekście wiadomości nie ma zbitek zdań i przekłamań (zeznania świadków: K. P. i W. U. (...))i zeznania ubezpieczonego (...)).

Po pozytywnej weryfikacji przez (...) od(...) ubezpieczony rozpoczął służbę w Komendzie Miejskiej Policji w S. w Wydziale Łączności – Stacji Szyfrów, Telegrafii i Telekopii, a następnie na stanowisku zastępcy dyżurnego Komendy Miejskiej Policji w S.. Służbę w Policji pełnił do(...)(akta służbowe ubezpieczonego, zeznania ubezpieczonego(...)).

Po zwolnieniu ze służby w Policji z dniem (...)ubezpieczony wystąpił do organu emerytalnego z wnioskiem o emeryturę (wniosek o emeryturę (...)). Decyzją z(...) organ emerytalny przyznał ubezpieczonemu emeryturę policyjną, przy czym przez rok od przyznania emerytury ubezpieczony pobierał roczne uposażenie wynikające z art.117 ustawy o Policji. Do wysługi emerytalnej zaliczono ubezpieczonemu okresy składkowe przed służbą łącznie w (...), okres służby wojskowej od (...)oraz okres służby w Policji (...) (wyliczenie wysługi do celów emerytalnych i decyzja z (...) ustaleniu prawa do emerytury policyjnej (...))akt emerytalnych).

Decyzją z(...). Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji od (...)ustalił wysokość emerytury ubezpieczonego na kwotę (...) złotych brutto miesięcznie. Wysokość emerytury ustalona została w oparciu o dodany do ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) art.15b, który w ust.1 stanowił, że emerytura osoby, która w latach 1944-1990 pełniła służbę w organach bezpieczeństwa państwa i która pozostawała w służbie przed dniem 2 stycznia 1999r. wynosi 0,7% podstawy wymiaru za każdy rok służby w organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990 i 2,6% podstawy wymiaru za każdy rok służby lub okresów równorzędnych ze służbą. W oparciu o powyższą regulację oraz informację z IPN o przebiegu służby ubezpieczonego z uwzględnieniem służby w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art.2 ustawy z 18 października 2006r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów przyjęto, że okres służby ubezpieczonego w organach bezpieczeństwa państwa liczony do wysokości emerytury jako (...)podstawy wymiaru za rok służby obejmuje czas (...)(decyzja z (...))o ponownym ustaleniu wysokości emerytury policyjnej oraz informacją o przebiegu służby ubezpieczonego nr (...) sporządzoną w dniu (...). przez Instytut Pamięci Narodowej (...))akt emerytalnych).

W dniu (...) Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych wydał zaskarżoną decyzję, w której działając na podstawie art.15c w związku z art.32 ust.1 pkt 1 ustawy z 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz na podstawie informacji IPN nr 306370/2017 sporządzonej w dniu 12 maja 2017r. od 1 października 2017r. na nowo ustalił wysokość emerytury ubezpieczonego jako 68,90% podstawy wymiaru wynoszącej 4 752,45 złotych ,tj. w kwocie 3 274,44 złotych brutto miesięcznie, przy czym z uwagi na to, że wysokość emerytury okazała się wyższa od kwoty 2 069,02 złotych ,tj. przeciętnej emerytury ogłoszonej przez Prezesa ZUS, wysokość emerytury ubezpieczonego ograniczona została do kwoty 2 069,02 złotych - pkt II ppkt 1-3 oraz 6 i 9 decyzji (decyzja z 19 czerwca 2017r. o ponownym ustaleniu

wysokości emerytury k.88-89 akt emerytalnych). Przedmiotowa decyzja wydana została na skutek nowelizacji od 1 października 2017r. w/w ustawy z 18 lutego 1994r. i wprowadzenia do niej art.13b, w którym wskazano na służbę na rzecz totalitarnego państwa przypadającą w okresie od 22 lipca 1944r. do 31 lipca 1990r. pełnioną w wymienionych enumeratywnie instytucjach i formacjach i dalej wprowadzenia art.15c, w którym wskazano na mechanizm obniżenia wysokości emerytury policyjnej w przypadku ustalenia, że dana osoba pełniła służbę na rzecz totalitarnego państwa. W przypadku ubezpieczonego – w oparciu o informację Instytutu Pamięi Narodowej nr (...) z (...)udzieloną w trybie art.13a ustawy z 18 lutego 1994r. - ustalono, że ubezpieczony w okresie od (...). pełnił służbę na rzecz totalitarnego państwa (informacja IPN nr (...))

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego T. R. od decyzji z (...) okazało się uzasadnione i skutkowało zmianą powyższej decyzji o ponownym ustaleniu wysokości emerytury policyjnej ubezpieczonego od (...)poprzez ustalenie wysokości tego świadczenia z pominięciem regulacji art.15c w związku z art.32 ust.1 pkt 1 ustawy z 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin. Tak ustalona wysokość emerytury policyjnej na dzień (...) wynosi (...) złotych brutto miesięcznie. Jest to wysokość emerytury ustalona (...)na mocy decyzji organu rentowego z (...) o waloryzacji policyjnej emerytury (vide: decyzja o waloryzacji emerytury z (...)).

Jak już wskazano zaskarżona decyzja z (...)o ponownym ustaleniu wysokości emerytury policyjnej ubezpieczonego wydana została w oparciu o regulację art.15c ustawy z 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (zwanej dalej ustawą emerytalną) wprowadzoną do tejże ustawy na mocy ustawy nowelizującej z 16 grudnia 2016r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym (...) Dz.U. z 2016r., poz.2270. Wskazany przepis art.15c ustawy emerytalnej w ust.1 przewiduje, że w przypadku osoby, która pełniła służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art.13b i która pozostawała w służbie przed dniem 2 stycznia 1999r., emerytura wynosi:

- 1) 0% podstawy wymiaru – za każdy rok służby na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art.13b,
- 2) 2,6% podstawy wymiaru – za każdy rok służby lub okresów równorzędnych ze służbą, o których mowa w art.13 ust.1 pkt 1, 1a oraz 2-4.

W ustępie 3 powyższego przepisu przewidziano ponadto, że wysokość emerytury ustalonej zgodnie z ust.1 i 2 nie może być wyższa niż miesięczna kwota przeciętnej emerytury wypłaconej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ogłoszonej przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Przepis art.13b, do którego odwołuje się powyższa regulacja również został wprowadzony do ustawy emerytalnej na mocy ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2016r. W przepisie tym ustawodawca wskazał, że za służbę na rzecz totalitarnego państwa uznaje się służbę pełnioną w okresie od 22 lipca 1944r. do 31 lipca 1990r. w enumeratywnie wymienionych cywilnych i wojskowych instytucjach i formacjach. Przyjmując powyższe regulacje oraz informację Instytutu Pamięi Narodowej udzieloną w trybie art.13a ust.1 ustawy emerytalnej, zgodnie z którą ubezpieczony pełnił służbę na rzecz totalitarnego państwa w okresie (...) organ rentowy na nowo ustalił wysokość emerytury ubezpieczonego jako (...) podstawy wymiaru wynoszącej (...) złotych brutto miesięcznie (przyjmując w/w okres służby w wymiarze (...) po 0% podstawy wymiaru), przy czym z uwagi na to, że wysokość emerytury okazała się wyższa od kwoty (...) złotych ,tj. przeciętnej emerytury ogłoszonej przez Prezesa ZUS, wysokość emerytury ubezpieczonego ograniczona została do kwoty(...) złotych.

W odwołaniu od decyzji z (...). o ponownym ustaleniu wysokości emerytury ubezpieczony zarzucił tejsze decyzji naruszenie przepisów Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, jak również Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i

Podstawowych Wolności. Organ rentowy w odpowiedzi na powyższe zarzuty stwierdził, że decyzja wydana została zgodnie z obowiązującymi przepisami. Nadto wniósł o zawieszenie postępowania do czasu rozstrzygnięcia przez Trybunał Konstytucyjny pytania prawnego skierowanego przez Sąd Okręgowy w Warszawie w jednej ze spraw co do zgodności z Konstytucją RP przepisów na podstawie których została wydana zaskarżona decyzja (vide: pismo procesowe pozwanego z (...)).

Analizując okoliczności sprawy Sąd doszedł do przekonania, że organ rentowy niezasadnie odmawia sądowi powszechnemu prawa do oceny zgodności z Konstytucją stosowanych przepisów w indywidualnej sprawie, jaką jest sprawa z odwołania ubezpieczonego. Sąd powszechny jest uprawniony do zbadania zgodności zastosowanych w niniejszej sprawie przepisów z Konstytucją i takie uprawnienie nie narusza kompetencji Trybunału Konstytucyjnego, o których stanowi art.188 Konstytucji RP. Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego w przedmiocie zgodności danej ustawy z Konstytucją odnosi bowiem skutek generalny określony w ustawie i w zależności od treści orzeczenia Trybunału może prowadzić do utraty mocy wiążącej przepisów ustawy. Sąd powszechny nie orzeka tymczasem o zgodności normy ustawowej z Konstytucją, ale stwierdzając, że dane uregulowanie – w okolicznościach sprawy – pozostaje w kolizji z normą Konstytucji może odmówić zastosowania przepisu niezgodnego z Konstytucją. Odmienne stanowisko pozostaje w sprzeczności z art.8 ust.2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, który stanowi, że przepisy ustawy stosuje się (tu stosuje sąd rozpoznając sprawę cywilną – art.1 kpc) bezpośrednio, chyba że Konstytucja stanowi inaczej. Należy wskazać, że na stanowisku takim stanął Sąd Najwyższy w wyroku z 7 kwietnia 1998r. w sprawie o sygnaturze I PKN 90/98 (OSNP 2000/1/6). Argumentację taką przyjął również Sąd Apelacyjny w Lublinie w uzasadnieniu postanowienia wydanego w sprawie o sygnaturze III AUz 133/19 o uchyleniu postanowienia o zawieszeniu postępowania wydanego na wniosek organu rentowego w sprawie z odwołania innego świadczeniobiorcy.

Wskazując na powyższe, po zbadaniu okoliczności sprawy Sąd Okręgowy stwierdził, że uzasadniony jest zarzut ubezpieczonego, iż zastosowany przez organ rentowy przepis art.15c ustawy emerytalnej, na mocy którego organ rentowy obniżył wysokość świadczenia ubezpieczonego stoi w kolizji z zasadą wyrażoną w art.2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. Zgodnie z art.2 Konstytucji Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej. W tej ogólnie sformułowanej zasadzie zawierają się fundamentalne dla demokratycznego państwa prawne zasady – zasada ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa, zasada ochrony prawa nabytych, jak również zasada sprawiedliwości społecznej. Zasada ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa zgodnie z orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego określana jest również zasadą lojalności państwa względem obywateli, w myśl której państwo ma obowiązek tak stanowić i stosować prawo, aby obywatel mógł układać swoje sprawy w zaufaniu, że nie naraża się na skutki prawne, których nie mógł przewidzieć w momencie podejmowania określonych decyzji lub działań. W ocenie Sądu w okolicznościach przedmiotowej sprawy zastosowane przez organ emerytalny przepisy ustawy emerytalnej, na mocy których (...) doszło do obniżenia świadczenia emerytalnego ubezpieczonego naruszają zasadę ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa. W przekonaniu Sądu wniosek taki jest uzasadniony w świetle tego, że nowelizując na mocy w/w ustawy z 16 grudnia 2016r., ustawę emerytalną i wprowadzając do niej przepis art.15c przewidujący obniżenie świadczenia emerytalnego ubezpieczonego poprzez pominięcie w obliczeniu tej emerytury okresu służby uznanej za okres służby na rzecz państwa totalitarnego w rozumieniu art.13b ustawy emerytalnej – ustawodawca dał podstawy do ingerencji w uprawnienie emerytalne ubezpieczonego w oparciu o przesłankę służby na rzecz totalitarnego państwa, która to przesłanka biorąc pod uwagę sposób redakcji art.13b ustawy emerytalnej jest wypełniona przez fakt pełnienia służby w określonej ustawowo formacji w określonym ustawowo czasie. Poza ustawowymi ramami przesłanki służby na rzecz totalitarnego państwa jako przesłanki obniżenia świadczeń emerytalno-rentowych, ustawodawca pozostawił faktyczne okoliczności pełnienia służby przez funkcjonariusza określonej formacji, w tym okoliczności związane z indywidualnymi czynami tegoż funkcjonariusza, w szczególności w kontekście ich zgodności z przepisami prawa. W ocenie Sądu należy zgodzić się z ubezpieczonym, że tego rodzaju regulacja ustawy art.15c ustawy emerytalnej jako podstawa obniżenia emerytury, narusza zasadę ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa. Dalej, zgodzić się z poglądem Trybunału Konstytucyjnego wyrażonym w wyroku z 24 lutego 2010r. sygn. akt K 6/09 (OTK-A 2010/2/15), w którym - odnosząc się uchylonej obecnie regulacji art.15b ustawy emerytalnej, wprowadzonej

na mocy nowelizacji tejże ustawy z 23 stycznia 2009r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym (...) - Dz.U. z 2009r., nr 24, poz.145, przewidującej po raz pierwszy obniżenie świadczeń emerytalnych funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa PRL - Trybunał wskazał, że jeżeli przemawiają za tym określone zasady, normy lub wartości konstytucyjne, możliwe jest obniżenie świadczeń emerytalnych. Trybunał Konstytucyjny wskazał wówczas, że uprzywilejowane prawa emerytalne funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa Polski Ludowej zostały przez nich nabyte niegodziwie, gdyż ówczesne instytucje i organy państwa systemowo naruszały przyrodzone prawa człowieka i rządu prawa. W ocenie Sądu poza sporem jest, że organy bezpieczeństwa PRL pełniły w rzeczywistości funkcję policji politycznej i stosowały metody działania naruszające przyrodzone prawa człowieka. Jednakże ogólna negatywna ocena instytucji i organów władzy PRL nie powinna być automatycznie przenoszona na ocenę sytuacji jednostki w kontekście jej uprawnień emerytalnych, czy rentowych, również w kontekście wysokości tych świadczeń. Brak uwzględnienia sytuacji konkretnego świadczeniobiorcy wskazuje – jak trafnie zauważył ubezpieczony - na uznanie wszystkich funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa PRL za winnych czynów mających uzasadniać zastosowanie wobec nich środków represyjnych, gdyż za taki środek należy uznać obniżenie świadczeń z zaopatrzenia emerytalnego. Tymczasem zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w okresie uznanym przez IPN za okres służby ubezpieczonego na rzecz totalitarnego państwa nie daje podstaw do automatycznego stwierdzenia, że w okresie tym ubezpieczony dopuszczał się działań, które naruszały przyrodzone prawa innych osób lub zasługiwały na penalizację. Dodatkowo wskazać należy, że jak wynika z przedstawionych wyżej ustaleń faktycznych, w zaskarżonej decyzji z (...) organ rentowy dokonał ponownego ustalenia wysokości emerytury ubezpieczonego w oparciu o okres służby w strukturze Służby Bezpieczeństwa. Do pierwszego takiego ustalenia wysokości emerytury ubezpieczonego doszło na mocy decyzji organu rentowego z (...), kiedy to po nowelizacji ustawy emerytalnej z 23 stycznia 2009r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym (...) - Dz.U. z 2009r., nr 24, poz.145, ustawodawca wprowadził pojęcie okresów służby w charakterze funkcjonariusza w organach bezpieczeństwa państwa – odsyłając w tym zakresie do art.2 ustawy z 18 października 2006r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz o treści tych dokumentów – jako kryterium obniżenia wysokości emerytury poprzez ustalenie, że w przypadku osoby, która pełniła służbę w organach bezpieczeństwa państwa wskazanych w w/w ustawie z 18 października 2006r. i która pozostawała w służbie przed dniem 2 stycznia 1999r. emerytura wynosi 0,7% podstawy wymiaru (w miejsce 2,6% podstawy wymiaru) – za każdy rok służby w organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990. Powyższe rozwiązania znalazły swoje miejsce w dodanych mocą ustawy nowelizującej z 23 stycznia 2009r. do ustawy emerytalnej, przepisach art.13 ust.1 pkt 1 b i art.15b. W preambule do w/w ustawy z 23 stycznia 2009r. o zmianie ustawy emerytalnej, ustawodawca wskazał jako motyw podjęcia inicjatywy zmiany wysokości świadczeń, negatywną ocenę systemu władzy komunistycznej opierającej się głównie na rozległej sieci organów bezpieczeństwa państwa, spełniającej w istocie funkcje policji politycznej, stosującej bezprawne metody, naruszające podstawowe prawa człowieka. Należy wskazać, że regulacja art.15b ustawy emerytalnej, wprowadzona do tej ustawy na mocy ustawy z 23 stycznia 2009r. - i tym samym motywy leżące u podstaw pierwszego takiego ustalenia wysokości świadczenia ubezpieczonego - została uznana za zgodną z art.2, 10, 30 i art.67 ust.1 Konstytucji o czym orzekł Trybunał Konstytucyjny w przytoczonym już wyżej wyroku z 24 lutego 2010r. w sprawie K 6/09 (Dz.U. z 2010r., nr 36, poz.204). Obecnie zaskarżona przez ubezpieczonego decyzja z 19 czerwca 2017r. o ponownym obliczeniu wysokości emerytury jest drugą decyzją o obniżeniu świadczenia wydaną na podstawie drugiej nowelizacji ustawy emerytalnej uchwalonej w dniu 16 grudnia 2016r. mającej na celu obniżenie świadczeń funkcjonariuszy organów PRL. Treść wprowadzonych uregulowań uzasadnia stwierdzenie, że u podstaw ich wprowadzenia leżały te same przesłanki odwołujące się do negatywnej oceny okresu PRL i obowiązującego wówczas w Polsce systemu władzy komunistycznej. Na mocy tejże ustawy z 16 grudnia 2016r. ustawodawca uchylił przywołany wyżej art.13 ust.1 pkt 1b ustawy emerytalnej stanowiący o okresach służby w organach bezpieczeństwa państwa (dodanej do niej na mocy wcześniejszej nowelizacji tejże ustawy z 23 stycznia 2009r.) i wprowadził nowe przepisy - art.13 ust.1 pkt 1c oraz art.13b stanowiące o służbie na rzecz totalitarnego państwa jako służbie przypadającej w określonych instytucjach i formacjach w okresie od 22 lipca 1944r. do 31 lipca 1990r. Pojęcie służby na rzecz totalitarnego państwa wprowadzone jako kryterium obniżenia świadczeń emerytalnych w trybie dodanego do ustawy art.15c, odpowiada pojęciowo i jeżeli chodzi o objęty nim przedział czasowy pojęciu służby w organach bezpieczeństwa państwa, do którego odwołała się ustawa z 23 stycznia 2009r. i obejmuje ten sam czas ,tj. lata 1944-1990. W przypadku ubezpieczonego informacja Instytutu Pamięi Narodowej z (...)w oparciu o którą organ rentowy ustalił, że ubezpieczony pełnił służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa

w art.13b ustawy emerytalnej (vide: informacja IPN z (...)) złożona w aktach emerytalnych przy decyzji z (...) jest zasadniczo tożsama z informacją Instytutu Pamięci Narodowej z (...), w oparciu o którą organ rentowy ustalił, że ubezpieczony pełnił służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art.2 ustawy z 18 października 2006r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lata 1944-1990 oraz o treści tych dokumentów (vide: informacja IPN z (...) akt emerytalnych złożona w aktach emerytalnych przy decyzji z (...)) i oparciu o którą na podstawie art.15b ustawy emerytalnej (obowiązującego do 30 września 2017r.) organ rentowy po raz pierwszy w decyzji z (...) obniżył wysokość emerytury ubezpieczonego. W przypadku informacji z (...) Instytut Pamięci Narodowej jako okres służby ubezpieczonego w organach bezpieczeństwa państwa podał okres (...)(wskazując przy tym, że po (...) 1989r. akta zostały zanonimizowane przez ostatniego dysponenta), a w przypadku drugiej informacji z (...) Instytut Pamięci Narodowej jako okres służby na rzecz totalitarnego państwa wskazał okres służby ubezpieczonego od (...) Opisaną sytuację, w której ustawodawca uchwalając ustawę z 16 grudnia 2016r. o zmianie ustawy emerytalnej po raz drugi (pierwszy raz uczynił to w nowelizacji ustawy emerytalnej z 23 stycznia 2009r.) odwołując się do tożsamych przesłanek i podstaw, wprowadza regulacje obniżające świadczenia ubezpieczonych musi być oceniona jako stojąca w kolizji z zasadą, o której mowa w art.2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej ,tj. zasadą zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa. W przekonaniu Sądu te same przesłanki nie mogą stanowić podstawy wprowadzenia kolejnych regulacji ingerujących w wysokość świadczeń z ubezpieczenia społecznego, czy zaopatrzenia emerytalnego. Odmienny pogląd prowadziłby do przyjęcia założenia, że państwo może dowolną ilość razy (skoro może więcej niż raz) stanowić prawo obniżające ich świadczenia z odwołaniem się do tych samych przesłanek.

Dodatkowo podkreślić należy, że w ramach procedury obniżenia emerytury ubezpieczonego, organ emerytalny w pierwszej kolejności na podstawie art.15c ust.1 ustalił na nowo wysokość emerytury ubezpieczonego w związku z pełnieniem przez niego służby na rzecz totalitarnego państwa w rozumieniu art.13b ustawy emerytalnej przez okres (...), co dało kwotę (...) złotych brutto miesięcznie. Ponadto z uwagi na to, że tak ustalona wysokość emerytury okazała się wyższa od miesięcznej kwoty przeciętnej emerytury wypłaconej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy w dalszej kolejności zastosował obostrzenie przewidziane w art.15c ust.3 ustawy emerytalnej, zgodnie z którym wysokość emerytury ustalonej zgodnie z ust.1 i 2 nie może być wyższa niż miesięczna kwota przeciętnej emerytury wypłaconej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Stosując powyższe uregulowanie organ emerytalny ograniczył wysokość emerytury ubezpieczonego z kwoty (...) złotych brutto miesięcznie do kwoty przeciętnej emerytury wypłaconej przez ZUS ,tj. (...) złotych brutto miesięcznie – vide: pkt (...) zaskarżonej decyzji. W ocenie Sądu tego rodzaju regulacja pozostaje w sprzeczności z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa. Prowadzi to bowiem do niczym niezasadzonego zrównania świadczeń określonej grupy świadczeniobiorców bez względu na długość i charakter służby.

Zauważyć ponadto należy, że wprowadzając w art.15c ust.1-3 ustawy emerytalnej uregulowanie o ponownym obliczeniu wysokości emerytury z uwagi na okres służby na rzecz totalitarnego państwa ustawodawca uregulował sytuację ubezpieczonego w sposób gorszy od emeryta (funkcjonariusza) skazanego prawomocnym wyrokiem karnym za przestępstwo popełnione w związku z wykonywaniem czynności służbowych i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej. Taki skazany funkcjonariusz traci w myśl art.10 ust.2 ustawy emerytalnej prawo do zaopatrzenia emerytalnego na podstawie ustawy, ale jednocześnie w myśl art.10 ust.4 ustawy emerytalnej nabywa prawo do świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia emerytalnego i rentowych (uwzględniających całość okresów służby danego funkcjonariusza), jeżeli spełnia warunki określone w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Taki stan prawny prowadzi do wniosku, że regulacja art.15c ustawy emerytalnej kształtuje sytuację ubezpieczonego w zakresie prawa do zaopatrzenia emerytalnego gorzej od emeryta skazanego prawomocnym wyrokiem karnym za przestępstwo popełnione w związku z wykonywaniem czynności służbowych, dlatego uprawniona jest ocena, że powyższa regulacja stoi w kolizji z przepisem art.32 ust.1 Konstytucji statuującym zasadę równości wszystkich wobec prawa i prawo do równego traktowania przez władze publiczne.

Mając na uwadze powyższe okoliczności wskazujące na brak zgodności regulacji art.15c ustawy emerytalnej ze wskazanymi wyżej przepisami Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, Sąd odmówił zastosowania w/w przepisu art.15c ustawy emerytalnej w odniesieniu do ubezpieczonego i na skutek odwołania ubezpieczonego od decyzji z (...) o ponownym ustaleniu wysokości emerytury, na podstawie art.477⁽¹⁴⁾§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił wysokość emerytury ubezpieczonego na dzień (...). w kwocie obowiązującej przed tą zmianą ,tj. w wysokości (...)złoty brutto miesięcznie.

Biorąc pod uwagę wynik procesu i w oparciu o zasadę odpowiedzialności za wynik procesu, na podstawie art.98§1 i 3 kpc w związku z §9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018r., poz.265), Sąd zasądził od Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji na rzecz ubezpieczonego kwotę(...) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.